

Umhvørvi og orka avloysa olju

NAVNBROYTING

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Undir orðaskiftinum á tingi herfyri vóru røddir frammi um at broyta navnið á Oljumálaráðnum til Umhvørvisráðið ella Umhvørvis- og Orkumálaráðið. Ein av forsprákarunum fyri hesi broyting var Jóannes Eidesgaard, formaður í Javnaðarflokkinum, sum helt fyri, at nú eingin olja enn er funnin og nú eitt nú umhvørvismálið eigur at fáa enn størri raðfesting enn tað hevur í dag, so hevði ikki verið meira enn rímuligt at broytt navnið á Oljumálaráðnum.

– Umhvørvið er ein tann mest viðkomandi spurningur og málsøki fyri framtíðar Føroyar.

Tað kann undra okkum, at vit í so langa tíð hava brúkt so lítt olju uppá henda sera viðkomandi spurningin, sum eitur umhvørvi, og sertakliga tá hugsað verður um hetta lítt og vakra landið vit búgva í. Tað eru sera avmarkaðar upphæddir sum umhvørvið fær á figgjarlóginum og tað kann ikki vera rætt fyri eitt land, har serliga havumhvørvið hevur so stóran týdning segði

Jóannes Eidesgaard og helt fyri, at Javnaðarflokkin vil vera við til at geva umhvørvinum eina munandi hægri politiska og figgjarliga raðfesting enn hetta málsøkið higartil hevur fingið. Og hann legði aftrat: – Tað er víst, at eitt komandi ættarlið, tvs. tey ungu, fer at raðfesta hesi málsøki sera høgt. Hesi

hava líkasum hug at hugsa eitt sindur longur.

Formaður Javnaðarflokksins helt tað eisini vera uppá hægsti tíð, at orkupolitikkurur verður eitt politiskt viðkomandi mál og vísti á, at tað er ongantíð í Føroyum verið defineraður ein orkupolitikkur. Man hevur latið ein interkommunalan felagsskap sum SEV taka

sær av orkuni fult og heilt stórt sæð. At útgreina og siga, hvat tann rætti orkupolitikkurin skal vera framyvir. Í øllum øðrum londum er tað soleiðis at man politiskt hevur nakrar meiningar um, hvat slag av orku man eigur at raðfesta fremst.

Eyðun Elttør, landsstýrismaður var í viðgerðini av málinum á tingi sera feigin um, at áhugi er fyri at raðfesta umhvørvið hægri. Hann helt tað vera rætt at umhuga at broyta navnið á Oljumálaráðnum, nú bæði havumhvørvi og umhvørvi og náttúra sum heild liggja undir sama ráð. Tað kann tí væl vera, at hetta er rætt løtan til at broyta navn til Umhvørvis- og orkumálaráð.

– Men hetta má ikki tulkast sum at vit hava mist vónina til at finna olju. Tað vita vit av góðum grundum ikki enn. Men fyri at lyfta um týðningin umhvørvið hevur, hevði tað verið rætt at umhuga umrøddu broyting segði landsstýrismaðurin og helt fram: –Er tað nakað, sum kemur at geva okkum broytingar í framtíðini, so er tað umhvørvið. Eyðun Elttør helt eisini, at upphæddirnar til umhvørvið á figgjarlóginum eru ov

smáar, tó at tað er broytt tann rætt vegin. –Við góðum stuðuli frá tinginum og frá landsstýrinum ber til at gera nakað gott fyri umhvørvið í Føroyum. Tað fer at gagna okkum og tað fer at geva okkum eitt gott ummæli úti í heimi.

Um vit sum stýra ikki ganga inn fyri at verja um umhvørvi, so fara vit at

missa nógv segði Eyðun Elttør, sum eisini helt tað er uppá tíðina at broyta navnið á Oljumálaráðnum. Men tað er ikki tí at vit kanska ikki hava nakra olju fyrr enn um 10 ár, men vit mugu í hesum tíðarskeiðnum gera okkara fyri at halda oljufelgini til her.

Vika 41, 2003
www.kaupthing.fo

Framgongdin í USA ávirkar um okkara leiðir

MARKNAÐARRÁK

Sum væntað, fyri viku síðani, varð farna vika stórliga ávirkað av roknskaparkunngerðum og bjørtum uppgerðum um støðuna í amerikanska búskapinum. Hesar uppgerðir staðfestu enn einaferð, at millum annað gongur betur á amerikanska arbeiðsmarknaðinum, har talið av teimum sum fyri fyrstu ferð søkja um arbeiðsloysisstuðul, er um at finna eina tryggja legu. Sum áður nevnt hevur støðan á amerikanska arbeiðsmarknaðinum alstóran týðning fyri búskapin í USA. Hesi búskapur er heimsins størsti, og støðan í USA ávirkar sostatt stórliga búskaparliga umhvørvið um okkara leiðir.

Fleiri týðningarmiklir roknskapir vóru kunngjördir í farnu viku. Hóast onkur var vánaligur ella veri enn væntað, vóru meginparturin av roknskapunum góðir og betri enn væntað. Millum virkin, sum kunngjördu góð

tíðindi ella bjartir roknskapir, vóru millum annað Intel, Cisco, Motorola, General Motors og Samsung. Hinvegis vóru tíðindini frá eitt nú Apple og IBM ikki so bjørt.

Teir sum heild bjørtu roknskapirnir og góðu búskaparligu uppgerðirnar virka til, at partabrevamarknaðirnir og lánsbrævarenturnar sum heild hækkaðu í farnu viku. Av tí at hetta varð gongdin fleiri dagar á rað, kom ein móttrøsla fríggjadagin, tá partabrev og lánsbrævarentur fullu nakað aftur.

Av tí at færri búskaparligar uppgerðir verða kunngjördar hesa vikuna, sammett við farnu viku, verður vikan í størri mun ávirkað av roknskaparkunngerðum. Var farna vika týðningarmikil á hesum økinum, verður henda vikan ikki minni týðningarmikil. Ein munur er kortini, at hesa vikuna kunngerða eisini fleiri norðurlenski virkir roknskap. Nokur av hesum eru Norsk Hydro, Electrolux og Volvo. Um-

framt hesi kunngerða eisini týðningarmiklu virkin Texas, Daimler Chrysler, AT&T og Microsoft roknskap.

Marknaðarrák metur, at roknskapirnir og metingarnar hjá virkjunum, ið verða kunngjördar hesa vikuna, fara at fylgja rákin-

um frá farnu viku. Sostatt er væntað, at meginparturin av kunngerðunum verða góðar og fara aftur at hava positiv árin á virðisbrævamarknaðarnar. Atlit skal tó takast til, at partabrevamarknaðirnir og lánsbrævarenturnar eru hækkaðar heilt fitt sein-

astu vikurnar, og at hetta tiskil kann føra við sær vinningsstaðfesting av partabrevum og keypsáhuga av lánsbrøvum. Sannlíkt er við øðrum orðum, at móttrøslan frá fríggjadegnum kann halda áfram hesa vikuna. Ein óstöðug vika kann tí væntast.

Rentur

	Renta	+/-	%-stig
Diskonto	2,00%	0,00%	→
2 ára lánsbræv	2,84%	2,94%	↑
5 ára lánsbræv	3,78%	0,10%	↑
10 ára lánsbræv	4,52%	0,06%	↑

Partabrevavísitøl

	Kursur	+/-	%
KFX, Danmark	258,7	1,8%	↑
OMX, Svøríki	609,7	0,7%	↑
DJ Stoxx 50, Evropa	2.523,7	-0,5%	↓
S&P 500, USA	1.039,3	0,1%	↑

Íløgufeløg

	Kursur	+/-	%
Lánsbrøv í DKK	106,35	-0,2%	↓
Evru Lánsbrøv	163,52	-0,2%	↓
Norrøn Partabrev	71,06	0,5%	↑
Altjóða Partabrev	74,12	1,8%	↑

Gjaldoyru

	Kursur	+/-	%
USD	636,85	0,3%	↑
EUR	743,03	0,0%	→
GBP	1.067,86	1,0%	↑
NOK	89,90	-0,2%	↓

Renta og kursir kl 10 í gjár. Broytingar eru útroknaðar í mun til fyri viku síðan.